

IRTI HUUMEISTA – KIINNI ELÄMÄSSÄ

TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO 2026

Hyväksytty vuosikokouksessa 12.4.2025

Sisällys

TOIMINNANJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2026	3
1. JOHDANTO.....	4
2. VISIO, STRATEGISET TAVOITTEET JA VIESTINTÄ	4
3. YHTEISKUNTAVAIKUTTAMINEN.....	5
4. ALUETOIMINTA JA VERKOSTOTYÖ.....	6
5. KOULUTUSTOIMINTA	7
5.1. Koulutukset ja kurssit	7
5.2. Sisäinen koulutus	7
6. VAPAAEHTOISTOIMINTA	8
7. LÄHEISTYÖNKESKUS JA PERHETYÖ.....	9
8. KOUTSITOIMINTA.....	10
8.1. Huudikoutsit	11
8.2. Nuorisokoutsit	12
9. JOHTAMINEN, HALLINTO JA TALOUS	13
10. KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ.....	14
11. SEURANTA, ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN	14
Liite 1: TALOUSARVIO 2026	1

TOIMINNANJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2026

Sote-maailmassa tapahtuu tällä hetkellä paljon, ja uudet rahoituspäätökset ovat vaatineet Irti Huumeista ry:ltä uudenlaista visiota ja kekseliäisyyttä. Järjestö on edelleen sitoutunut säilyttämään toiminnan laadun ja saatavuuden koko Suomessa sekä motivoitunut vahvistamaan kansalais-, vertais- ja vapaaehtoistoimintaansa sekä ammatillista toimintaa.

Viime vuosina Irti Huumeista on kyennyt laajentamaan esimerkiksi Huudikoutsitoimintaansa Etelä-Karjalan alueella, ja samalla olemme saaneet aloittaa nuorikoutsitoiminnan pääkaupunkiseudulla. Lisäksi olemme tuomassa läheistyöhön kansainvälisesti tutkittua mallia, 5 Step -toimintamallia Suomeen.

Viime vuosina Irti Huumeista ry on kohdentanut voimavarojaan siihen, että se voisi tarjota erityistä tukea haavoittuvimmille ryhmille, kuten nuorille, lapsille ja heidän perheilleen osana läheistyötä ja jalkautuvaa toimintaa. Nämä panostukset ovat olleet tärkeitä, sillä ne ovat antaneet toivoa ja konkreettisia ratkaisuja niille, jotka tarvitsevat eniten Irti Huumeista ry:n toimintaa.

Irti Huumeista ry on löytänyt uusia innovatiivisia tapoja toimia sekä jakaa järjestön tietoutta. Verkkokoulutuksia ja sosiaalista mediaa hyödynnetään laajasti ja samalla turvataan järjestön alueellinen saavutettavuus. Vaikka iso osa suomalaisista asuu kasvukeskittymissä, koskettaa huumeongelma myös pienempiä paikkakuntia. Viime vuosina olemmekin saaneet vertaisohjattuja läheisryhmiä uusille paikkakunnille. Vaikka aihe on toki surullinen, on ilo huomata, että järjestömme kautta apua on saatavilla yhä useammalla paikkakunnalla.

Vuoden 2024 lopussa Tilastokeskus julkaisi tiedot vuonna 2023 tapahtuneista huumekuolemista. Luvut olivat hälyttävää luettavaa: vuonna 2023 huumeisiin kuoli ennätykselliset 310 ihmistä. Irti Huumeista ry:n vaikuttamistoiminnan tavoitteena onkin kiinnittää huomiota huumekuolemien vähentämiseen. Lisäksi huumeisiin menehtyneiden läheisten surutyö on turvattu ja se onkin pysyvä osa järjestön toimintaa.

Tulevaisuuden osalta Irti Huumeista ry:ssä ollaan optimistisia, mutta realistisia. Tiedämme, että edessä on haasteita, mutta uskomme vahvasti kykyymme kohdata ne yhdessä. Yhteisöissä ja yhteistyössä on voimaa.

Mira Reponen

toiminnanjohtaja

1. JOHDANTO

Irti Huumeista ry on valtakunnallisesti ja alueellisesti toimiva kansalaisjärjestö, joka edistää huumeettoman yhteiskunnan tavoitteita ja tukee huumeita käyttäviä, toipuvia sekä läheisiä. Vuosi 2026 on yhdistyksen 42. toimintavuosi. Tarkoituksena on ehkäistä huumeiden käyttöä ja huumehaittoja sekä edistää huumeita käyttävien, toipuvien ja läheisten hyvinvointia ja toipumista.

Yhdistys tarjoaa erilaisia toimintoja, kuten koulutus-, tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia sekä vertais- ja ammatillista tukea. Lisäksi yhdistys osallistuu huumeekysymystä koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun ja tekee yhteistyötä erilaisten toimijoiden kanssa.

Perusta

Yhdistys perustettiin vuonna 1984, ja se toimii poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomana kansalais- ja potilasjärjestönä. Irti Huumeista toteuttaa valtakunnallista ja alueellista vapaaehtoista ja vertaistoimintaa. Yhdistys edistää ihmisarvoisen elämän toteutumista. Arvot, jotka ohjaavat yhdistyksen toimintaa, ovat oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus, ihmisarvon kunnioittaminen, osallisuus, rohkeus, vastuullisuus, vapaus ja riippumattomuus.

Tavoitteet

- Tavoittaa valtakunnallisesti erilaiset kohderyhmät.
- Edistää kohderyhmien yhdenvertaisuutta ja hyvinvointia.
- Jakaa huumeiden kokemuksellista ja tutkimuksellista tietoa.
- Tarjota tukea sekä ohjausta huumeisiin liittyvissä kriiseissä.

Kohderyhmänä ovat huumeista tietoa tarvitsevat ihmiset, lasten ja nuorten vanhemmat, huumeita käyttävät ihmiset, toipuvat, huumeita käyttävien ihmisten ja toipuvien läheiset, vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneet ihmiset, vapaaehtoiset sekä eri alojen ammattilaiset, jotka kohtaavat huumehaasteita työssään, sekä päättäjät ja viranomaiset.

Jäsenet ovat yhdistyksen toiminnan kannalta ensiarvoisen tärkeitä. Jäsenet saavat Irti-lehden neljä kertaa vuodessa ja jäsenkirjeen kaksi kertaa vuodessa. Yhdistys tarjoaa jäsenilleen vuoden aikana mahdollisuuden osallistua monenlaisiin koulutuksiin. Uusille jäsenille lähetetään tervetulokirje. Jäsenten on mahdollista saada tukea ja ohjausta yhdistyksen työntekijöiltä.

2. VISIO, STRATEGISET TAVOITTEET JA VIESTINTÄ

Visiomme on yhteiskunta, jossa huumeiden käyttö ja siitä aiheutuvat haitat ovat merkittävästi vähentyneet. Strategiset tavoitteet kattavat ennaltaehkäisyä, toipumisen tukemista ja yhteiskunnallisen vaikuttamista.

Irti Huumeista uudistaa viestintästrategiansa vastaamaan monipuolisesti eri kohderyhmien tarpeita. Yhdistys tukee huumeita käyttäviä, toipuvia ihmisiä ja läheisiä. Lisäksi yhdistys ennaltaehkäisee huumehaittoja yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatasolla. Sisäinen ja ulkoinen viestintä tukevat strategian toteutumista yhdessä muun toiminnan kanssa.

Viestinnän painopisteinä vuonna 2026 ovat huumeita käyttävien ihmisten läheisten asema sekä stigman eli huumeisiin liittyvien negatiivisten asenteiden purkaminen. Lisäksi viestinnän tavoitteena on edistää ihmisoikeuksien toteutumista ja lisätä yleistä tietoisuutta huumeiden kanssa kamppailevien ihmisten ja heidän läheistensä arjesta. Vuonna 2023 huumeisiin kuoli ennätysmäärä ihmisiä. Irti Huumeista kiinnittää viestinnässään huomiota kuolemien vähentämistoimenpiteisiin sekä korostaa sitä, että jokaisella kuolleella on ollut läheinen, joka myös kaipaa kipeästi apua.

Irti Huumeista julkaisee neljä kertaa vuodessa ilmestyvää Irti-lehteä sekä materiaaleja, jotka vastaavat asiakkaiden ja muiden kohderyhmien tarpeisiin. Lisäksi viestintä laatii tiedotteita ajankohtaisista huumeilmiöistä ja yhdistyksen tapahtumista. Tiedotteet jaetaan sekä valtakunnalliselle että alueelliselle medialle.

Vapaaehtoistyön merkitystä nostetaan esille esimerkiksi vapaaehtoistyön viikolla. Irti Huumeista ry kertoo vapaaehtoisten tarinoita ja tuo esille heidän tekemäänsä arvokasta työtä esimerkiksi omassa jäsenlehdessään, verkkosivuillaan ja sosiaalisessa mediassa. Verkkopohjaisia viestintävälineitä kehitetään yhdistyksen vapaaehtoisille, jotta he voivat osallistua viestintään entistä helpommin ja tehokkaammin. Tavoitteena on lisätä vapaaehtoisten näkyvyyttä esimerkiksi siten, että vapaaehtoiset kirjoittavat entistä enemmän jäsenlehteen sekä jakavat halutessaan kokemustietoa.

Päätöksentekijöiden ja ammattilaisten tavoittamiseksi Irti Huumeista ry jatkaa suoria yhteydenottoja kuntapäätäjien, -vaikuttajien, sotealan ammattilaisten ja viranomaisten kanssa. Lisätään tietoisuutta Irti Huumeista ry:n toiminnasta, ja kerätään tietoa alueiden huumeilmiöistä ja päihdepalveluiden tilasta.

Yhteistä vaikuttamistyötä muiden järjestöjen kanssa tehdään muun muassa yhteistiedotteilla ja kannanotoilla sekä osallistumalla vaikuttamistapahtumiin.

3. YHTEISKUNTAVAIKUTTAMINEN

Irti Huumeista ry vaikuttaa muun muassa huumehaittojen ja huumekuolemien vähentämiseksi ja huumeisiin liittyvän stigman purkamiseksi. Päittäjiin ollaan yhteydessä sähköpostitse, puhelimitse, kasvokkaisissa tapaamisissa, koulutuksissa sekä vaikuttamistapahtumissa, kuten eduskuntatapaamisissa ja Porin SuomiAreenassa. Irti Huumeista ry:n kansalaisjärjestötoiminta vähentää eriarvoisuutta, lisää osallisuutta ja vahvistaa toimintaan osallistuvien ihmisten voimavaroja. Toiminnassa käytetään monipuolisesti erilaisia menetelmiä, kuten tapahtumien järjestämistä, koulutuksia, viestintää eri alustoilla ja yhteistyötä eri järjestöjen kanssa.

Yhteiskuntavaikuttaminen nostaa esiin ongelmia ja ratkaisuja hoidon tasavertaisessa saatavuudessa. Irti Huumeista ry:n vaikuttamistyö edistää huumeita käyttävien ihmisten, toipuvien ja läheisten asemaa. Järjestö vaikuttaa siihen, että toimittajilla on käytössään luotettavaa tietoa huumehaitoista ja läheisten tilanteesta.

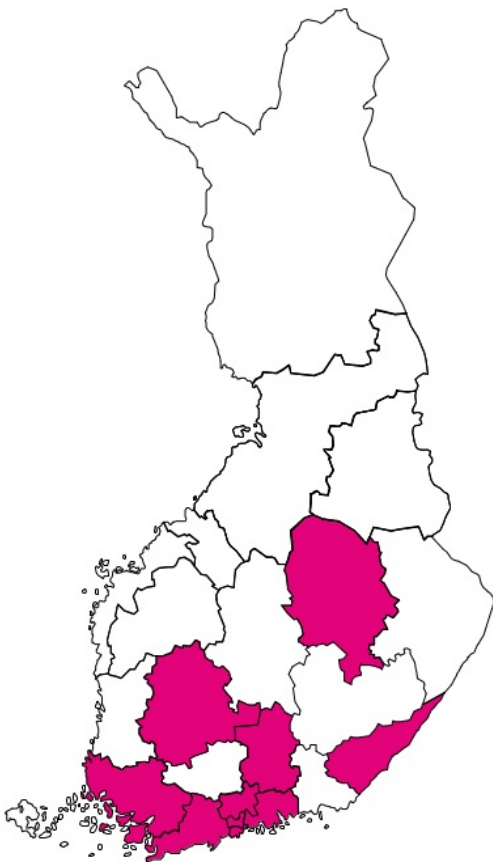
Toiminnan vaikuttavuutta seurataan määritellyin mittarein, ja kerättyä tietoa hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Lisäksi toiminta vahvistaa ihmisoikeuksien toteutumista sekä vähentää huumehaittoja tiedon lisäämisen ja stigmojen vähentämisen avulla.

4. ALUETOIMINTA JA VERKOSTOTYÖ

Irti Huumeista ry toimii Ehkäisevän päihdetyön ja muissa järjestötyön kannalta olennaisissa verkostoissa. Yhdessä yhteistyökumppanien kanssa järjestö varmistaa, että se voi jatkaa laadukkaiden ja kattavien tukitoimien tarjoamista kaikkein haavoittuvimmille ryhmille samalla, kun se sopeutuu taloudellisiin realiteetteihin.

Aluetoimintaa kehitetään vahvistamalla yhteistyötä kunta- ja hyvinvointialueilla. Vuonna 2026 Irti Huumeista tekee yhteistyötä ainakin Päijät-Hämeen, Etelä-Karjalan, Pohjois-Savon, Vantaa-Keravan, Keski-Uudenmaan, Pirkanmaan, Itä-Uudenmaan, Länsi-Uudenmaan sekä Helsingin hyvinvointialueiden kanssa. Lisäksi toimimme eri kunnissa.

Kartta 1: Hyvinvointialueet, joiden kanssa tehdään yhteistyötä vuonna 2026

5. KOULUTUSTOIMINTA

Irti Huumeista ry kouluttaa ja järjestää kursseja ja koulutuksia Irti Huumeista ry:n toimijoille, yhdistyksen kohderyhmille sekä muille, jotka tarvitsevat tietoa huumeekysymyksistä. Järjestö tarjoaa kursseja ja tukitoimia huumeriippuvuudesta ja mielenterveysongelmista kärsiville pariskunnille. Näillä kursseilla käsitellään muun muassa huumeriippuvuuden vaikutusta parisuhteeseen, itsetuntemusta ja itsetuntoa, päihdeongelman hoitoa ja kuntoutusta, tunteiden säätelyä ja vuorovaikutustaitoja sekä omien voimavarojen vahvistamista.

5.1. Koulutukset ja kurssit

Irti Huumeista ry tarjoaa monipuolisen kattauksen erilaisia koulutuksia eri kohderyhmille. Eri alueilla järjestetään Turvalliset Huudit-seminaareja ja Läheisseminaareja. Ammatillaisia koulutetaan läheistyön menetelmän 5-step -metodin käyttäjiksi. Vuoden 2026 aikana järjestetään Läheistenpäivät, Perheleiri ja Suruviikonloppu. Näissä viikonlopuissa on tarjolla vertais-tukea, tietoa sekä ryhmämuotoista ammatillista tukea.

Vuoden aikana järjestetään kolme iltapäiväwebinaaria. Niiden tavoitteena on jakaa tutkittua ja kokemusperäistä tietoa osallistujille huume- ja läheisteemoista. Järjestettävät koulutukset vahvistavat yhdistyksen toimintaa sekä tarjoavat kohderyhmille lisää tietoa ja tukea.

Vuonna 2026 järjestetään Terveysneuvontapäivät ammatilaisille ja vertaisille.

5.2. Sisäinen koulutus

Jäsenille ja vapaaehtoisille järjestetään Superviikonloppu keväällä vuosikokouksen yhteydessä. Täydennyskouluttautumisen lisäksi viikonlopun tarkoituksena on lisätä Irti Huumeista ry:n vapaaehtoisten ja jäsenten välistä yhteisöllisyyttä. Vapaaehtoisille järjestetään syksyllä täydennyskoulutusviikonloppu.

Hallituksella ja henkilöstöllä on vuosittain kehittämispäivät, joissa pohditaan esimerkiksi järjestön tulevaisuudennäkymiä ja toiminnan uusia muotoja.

Irti Huumeista ry tarjoaa koulutuksia ja tukitoimia huumeriippuvuutta ja mielenterveys sairauksia sairastaville ihmisille sekä heidän läheisilleen. Koulutukset tapahtuvat verkkoympäristössä ja ovat siten valtakunnallisesti tavoitettavissa. Teemakoulutuksia on tarjolla muun muassa puheeksiotosta, huumausaineista, läheisen prosessista, surusta, huumeista työelämän näkökulmasta sekä tartuntataudeista.

6. VAPAAEHTOISTOIMINTA

Irti Huumeista ry:n vapaaehtoiset toimivat valtakunnallisesti ja alueellisesti läheisten, huumeita käyttävien ja toipuvien tukemiseksi. Vapaaehtoisille tarjotaan monipuolista koulutusta ja vapaaehtoisten jaksamista tuetaan eri tavoin. Vapaaehtoistoiminnan painopisteenä on lisätä vapaaehtoisten sekä kohderyhmien osallisuutta vapaaehtoistoiminnan avulla. Toimintaa ohjaa toipumisen ja hyvinvoinnin edistäminen.

Vapaaehtoistoiminta jakautuu vertaistukeen ja kokemustoimintaan sekä muuhun tukeen, ohjaukseen ja neuvontaan. Pop up -vapaaehtoistoiminnassa ihmiset voivat osallistua vapaaehtoistoimintaan yksittäisten tehtävien, kuten toimistotehtävien, messutoiminnan tai tempausten muodossa.

Vapaaehtoiset toimivat etä- ja lähivertaistukiryhmien ohjaajina, yksilöllisen vertaistuen tarjoajina, kouluttajina sekä tiedon jakajina. Läheisryhmänohjaajia rekrytoidaan erityisesti niille alueille, joissa ryhmiä ei vielä ole tai joissa ryhmä on tauolla. Verkkoläheisryhmiä järjestetään eri rooleissa oleville läheisille tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan.

Valtakunnallinen Teams-Sururyhmä järjestetään yhteistyössä toisen toimijan kanssa. Läheisille sekä huumeisiin menehtyneiden läheisille tarjotaan tukea Toivo-vertaistukisovelluksessa. Vapaaehtoiset osallistuvat alueillaan Huumeisiin kuolleiden muistotilaisuuksiin, ja läheiset pitävät tilaisuuksissa muistopuheenvuoroja.

Sosiaalisessa mediassa on tarjolla ympärivuorokautista vertaistukea huumeita käyttävien ihmisten vanhemmille, sisaruksille, puolisoille, isovanhemmille, ystäville ja kavereille, muille läheisille, huumekuoleman kohdanneille läheisille sekä toipuville. Lisäksi sosiaaliseen mediaan tuotetaan materiaalia ajankohtaisista huumeekysymyksistä ja läheisiin liittyvistä asioista ja ilmiöistä. Irti Huumeista toteuttaa Nuorille suunnatun Luovi-Studio yhteistyössä Ammattipisto Luovin kanssa.

Läheiskokemusasiantuntijat pitävät puheenvuoroja yhdistyksen tilaisuuksissa ja kouluttavat muun muassa ammattilaisia sekä opiskelijoita. Toimintaa tehdään myös yhteistyössä kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa. Lisäksi läheiskokemusasiantuntijoiden kouluttamista jatketaan.

Huumeriippuvuuden kanssa eläville tarjotaan tukea esimerkiksi jalkapallotoiminnassa. Jalkapallotoimintaan kuuluvat pelit ja yhteiset vertaistuelliset kokoontumiset. Jalkapallotoiminnalla myös edistetään ihmisten ymmärrystä huumeriippuvuudesta.

Tuki-, ohjaus- ja neuvontatoimintoihin kuuluvat erillisen koulutuksen vaativat toimintamuodot Irti Huumeista -puhelin ja Sekasin-chat. Näissä vapaaehtoiset tarjoavat tutkittua ja ko-

kemusperäistä tietoa, ohjausta ja neuvontaa heihin yhteyttä ottaville. Sekasin-chat on Sekasin-Kollektiivin ylläpitämä 12–29-vuotiaille suunnattu tukimuoto, jossa Irti Huumeista ry on mukana.

Vapaaehtoiset osallistuvat erilaisiin kampanjoihin esimerkiksi kertomalla omaa tarinaansa ja tekemällä viestinnällisiä vapaaehtoistoiminnan tehtäviä: he voivat esimerkiksi jakaa yhdistyksen materiaalia omilla alueillaan ja osallistua Irti-lehden tekoon. Lisäksi vapaaehtoiset osallistuvat mahdollisuuksien mukaan verkostoihin ja tilaisuuksiin omilla alueillaan ja järjestävät muun muassa paikallisia Läheisteniltoja.

Jokaiselta alueelta voi yksi vapaaehtoisista kouluttautua vapaaehtoiseksi alueyhdyshenkilöksi. Alueyhdyshenkilötoiminnan kehittämisen ja uusien alueyhdyshenkilöiden kouluttamisen tavoitteena on, että jokaisella hyvinvointialueella olisi vähintään yksi alueyhdyshenkilö. Alueyhdyshenkilöitä ja muita vapaaehtoisia kannustetaan kutsumaan uusia toimijoita mukaan omilla alueillaan.

Vapaaehtoisille järjestetään peruskoulutuksien lisäksi täydennyskoulutusta kasvokkain ja verkossa, heille tarjotaan työnohjauksellisia keskusteluita ryhmissä ja yksilöllisesti sekä mahdollistetaan vertaistuellisia yhteydenpitokanavia. Vapaaehtoistoiminnan tuloksellisuutta sekä vapaaehtoisten hyvinvointia ja jaksamista seurataan säännöllisesti kyselyjen, mittareiden ja palautteiden avulla. Yhdistyksen asiakasraati jatkaa toimintaansa. Vapaaehtoisille kootaan tietoa toiminnan tueksi ja heille viestitään ajankohtaisista asioista sähköpostitse. Uusia vapaaehtoisia rekrytoidaan eri kanavissa. Irti Huumeista ry:n työntekijät koordinoivat ja kehittävät toimintaa sekä kouluttavat ja tukevat vapaaehtoisia.

Verkkokoulutuksia tarjotaan vapaaehtoisten lisäksi työelämätoimijoille, ammattilaisille ja läheisille. Ammattilaisia ja opiskelijoita koulutetaan muun muassa läheisnäkökulmasta ja riippuvuudesta. Yhteistyötä oppilaitosten kanssa jatketaan opinnäytetöiden, harjoitteluiden ja vapaaehtoistoiminnan kurssien kurssisuoritusten muodossa.

7. LÄHEISTYÖNKESKUS JA PERHETYÖ

Läheistyönkeskus tarjoaa tukea läheisille puhelin- ja videovälitteisten sekä kasvokkain. Läheistyön vastaava ja läheistyöntekijä toimivat työparina. Läheistyöntekijällä on myös läheiskokemusasiantuntijatausta. Läheistyönkeskus jatkaa toimintaansa Helsingin kaupungin tiiloissa ja tarjoaa kriisitukea läheisille, toipuville ja huumeita käyttäville henkilöille. Järjestö tiivistää yhteistyötään Helsingin kaupungin kanssa erityisesti Itä-Helsingin läheisten tavoittamiseksi. Kaupungin kanssa yhteistyössä järjestetään infotilaisuuksia ja läheisteniltoja Itä-Helsingissä.

Vuonna 2026 vahvistetaan perhetyötä ja toteutetaan perheviikonloppuja ja -leirejä. Läheistyönkeskuksen painopisteenä on näyttöön perustuvan 5 step -menetelmän käyttö. Viiden

askeleen menetelmään perustuva viisi kertaa kokoontuva ryhmä läheisille järjestetään kaksi kertaa vuodessa.

Läheistyönkeskus vahvistaa läheis- ja perhetyön tarpeen ymmärrystä yhteistyössä kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa. Toiminnassa korostetaan ammattilaisten ja läheiskokemusasi-
antuntijoiden roolia toipumisen ja hyvinvoinnin edistämisessä huume-, perhe- ja läheis-
työssä.

Kriisityötä tehdään yksilö-, pari- ja perhetapaamisissa ja ryhmätoiminnoissa. Kriisiauttami-
sessa vastataan läheisten pitkäaikaiseen tuen tarpeeseen tai äkilliseen kriisitilanteeseen pu-
helimitse, sähköisesti ja kasvotusten. Erityistä huomioita kiinnitetään haavoittavassa ase-
missa olevien nuorten vanhempiin. Toiminta tukee työssä ja opiskeluissa käyviä läheisiä tar-
joamalla iltavastaanottoa kerran viikossa sekä järjestämällä teemallisia läheisteniltoja.

Läheistyönkeskus tarjoaa kohtaamisia myös ammattilaisten kanssa valtakunnallisesti, alu-
eellisesti ja verkossa. Toiminnan tavoitteena on tukea läheisiä ja perheitä. Samalla muotoil-
laan kriisituen jälkeinen palveluohjauksen malli. Tavoitteena on, ettei asiakas putoa palve-
lujärjestelmästä ulos, vaan ohjautuu seuraavan tuen piiriin.

Surutyöllä vastataan ihmisten hätään huumekuoleman jälkeen. Valtakunnallisuus toteutuu
surutyössä verkkovertaistuellalla ja -tapaamisilla sekä suljetussa sururyhmässä. Kymmenen ker-
ran sururyhmä pidetään kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi järjestetään yksi Suruviikonloppu ja
huumeisiin kuolleiden läheisille teemallinen läheistenilta neljä kertaa vuodessa.

8. KOUTSITOIMINTA

Huudikoutsitoiminta alkoi Irti Huumeista ry:n ja Kukunori ry:n yhteisenä STEA-hankkeena
vuonna 2020. Vuonna 2024 mukaan toimintaan tuli Etelä-Karjalan hyvinvointialueella toi-
miva Huudikoutsihanke sekä Urlus-säätiön rahoittama nuorten Huudikoutsitoiminta. Pää-
kaupunkiseudun toimintaa rahoittaa STEA ja Etelä-Karjalan hyvinvointialueen toimintaa
STEA ja EKHVA.

Huudikoutsit sekä nuorisokoutsit jalkautuvat asemien seuduille sekä julkisiin tiloihin. Jalkau-
tuvalla toiminnalla lisätään turvallisuudentunnetta sekä vahvistetaan osallisuutta. Jalkautu-
misen lisäksi Huudikoutsitoiminta järjestää erilaisia pop up -tapahtumia sekä jalkautuu mui-
den toimijoiden tapahtumiin.

Vuonna 2026 järjestetään yksi Turvalliset Huudit -seminaari sekä valtakunnallinen webinaari.
Tapahtumilla lisätään ihmisten tietoisuutta päihdesairaudesta sekä vähennetään stigmaa.
Ajantasaisella ja oikealla tiedolla lisätään ihmisten tietoutta toiminnasta ja päihderiippuvuu-
desta sekä vaikutetaan asenteisiin.

Jalkautumisen tarkoituksena on muun muassa jakaa ajantasaista tietoa kohdattaville esi-
merkiksi tartuntatautien ehkäisystä ja huumeiden riskeistä. Toiminnassa kohdattavia palve-
luohjataan tarpeenmukaisesti palveluihin. Huudikoutsit käyvät vertaiskeskusteluja kohdatta-
vien kanssa.

Pop up -tapahtumia järjestetään vuoden aikana kolme kappaletta kullakin toiminta- alueella. Tapahtumia järjestetään alueilla, joissa on tarve lisätä ihmisten tietoisuutta sekä saada yhteisöllistä toimintaa. Pop up -tapahtumilla voidaan vaikuttaa ihmisten asenteisiin ja luoda tila, jossa ihmiset voivat kohdata toisiaan.

Huudikoutsitoimintaa käydään esittelemässä eri hoito- ja kuntoutuspaikoissa. Vuonna 2026 panostetaan yhteistyöhön hoitopaikkojen ja asumisyksiköiden kanssa niin, että toiminnan esittelyjen lisäksi ammattilaisia kutsutaan toimistolle ja heitä kannustetaan saattamaan henkilöitä tutustumaan Huudikoutsitoimintaan.

8.1. Huudikoutsit

Huudikoutsit ovat henkilöitä, joilla on omakohtaista kokemusta päihderiippuvuudesta ja mahdollisesti vankilatuomioista sekä tällaisesta elämästä irrottautumisesta. He pystyvät jakamaan omia kokemuksiaan sekä kohtaamaan ihmiset vertaistuellisesti. Toiminnalla vähennetään päihteiden käytöstä aiheutuvia haittoja julkisissa tiloissa sekä asemilla oleskelevien keskuudessa. Huudikoutsit osallistuvat toimintaan vapaaehtoisina, ja heillä on myös mahdollisuus osallistua toimintaan työllistämistoimien kautta työkokeilijoina.

Huudikoutsitoimintojen painopisteenä vuonna 2026 on yhteisöllisyyden lisääminen sekä stigman vähentäminen. Toiminta vahvistaa ihmisten keskinäistä ymmärrystä sekä vähentää ennakkoluuloja oikean tiedon kautta. Toiminnassa jatketaan jo aikaisempina vuosina hyviksi havaittuja käytänteitä. Huudikoutsit kohtaavat ihmisiä jalkautumalla, verkostoyhteistyössä, Turvalliset Huudit -seminaareissa sekä muissa tapahtumissa. Huudikoutsitoiminnan tukena jatkaa arviointi- ja kehittämistyöryhmä. Työryhmä koostuu eri sotealan sekä muiden julkisen toimialan toimijoista.

Huumeiden käytön lisääntyminen ja tukipalvelujen väheneminen näkyvät julkisissa tiloissa. Huudikoutsitoiminta vastaa tilanteeseen jalkautumalla mahdollisimman laajalle alueelle. Tapahtumia järjestetään yhteistyössä muiden alueen toimijoiden kanssa.

Toiminnassa panostetaan mukana olevien huudikoutsien tukemiseen ja ohjaamiseen sekä tuetaan heitä työelämä- ja opiskeluvalmiuksissa. Huudikoutseille tarjotaan säännöllisesti yksilökeskusteluja ja lisäksi tuetaan sitä, että huudikoutsien välinen vertaistoiminta ja yhteisöllisyys vahvistuisivat. Huudikoutsien toipumista edistävät huudikoutsikoulutus, jalkautuva vertaistyö, vertaistuki ja työntekijöiden antama tiivis tuki ja ohjaus.

Huudikoutsikoulutuksia jatketaan non-stop-periaatteella. Koulutuksen sisältö voidaan toteuttaa joustavasti jalkautumisten rinnalla. Vuonna 2026 jatketaan myös koulutuksia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Käytäntö on osoittanut, että yhteistyössä omien tilojen ulkopuolella järjestetty koulutus on tarpeellista. Koulutuksen ja toiminnan aikana koutsit pääsevät myös tutustumaan yhteistyöhön julkisen tilan toimijoiden kanssa.

Huudikoutsit jalkautuvat pareittain tai pieninä ryhminä. Jalkautuessaan huudikoutsit jakavat tietoa ja käyvät vertaistuellisia keskusteluja kohdattavien kanssa sekä motivoivat kohdattavia muutokseen. Jalkautuessa mukana voi olla myös vapaaehtoisia, joilla itsellään ei ole

kokemusta päihteidenkäytöstä. Vapaaehtoisten jalkautuminen tapahtuu aina huudikoutsin työparina. Vapaaehtoiset voivat kuunnella kohdattavia sekä jakaa tietoa alueen palveluista ja työparina toimiva koutsit voi käydä vertaistuellista keskustelua. Huudikoutsitoimintaan mukaan haluaville vapaaehtoisille on olemassa verkkokoulutus, jonka he tekevät ennen jalkautumiseen osallistumista. Jalkautuessaan huudikoutsit keräävät tietoa ja kokemuksia kohtaamiltaan ihmisistä. Näitä tietoja ja toiveita hyödynnetään pop up -tapahtumien suunnittelussa. Toimintaan osallistuvat koutsit pääsevät vaikuttamaan pop up -tapahtumien sisältöön.

Huudikoutsitoiminnan rinnalla toimivat mentorikoutsit. Mentorikoutsit ovat Huudikoutsitoiminnassa pitkään mukana olleita henkilöitä, joilla on omakohtainen kokemus päihteistä ja rikollisesta elämäntavasta irroittautumisesta ja jotka ovat jo kuntoutuneet opiskelu- ja työelämään. Mentorikoutsit tuetaan ja koulutetaan. Mentorikoutsit jakavat omaa esimerkkiä kuntoutumisesta sekä antavat tukea.

8.2. Nuorisokoutsit

Nuorisokoutsitoiminta aloitti toimintansa syksyllä 2024. Toiminnalle on kova kysyntä ja tarve. Nuorten huudikoutsitoiminnassa tarjotaan nuorille mielekästä tekemistä ja mahdollisuuksia osallistua tapahtumiin yhdessä työntekijöiden ja huudikoutsien kanssa. Samalla kohtaamiset vahvistavat nuorten päihteettömyyttä ja terveitä elämänvalintoja. Toiminnan tavoitteena on kohdata ja tukea nuorten hyvinvointia, ennaltaehkäistä päihteiden käyttöä ja tarjota nuorille tietoa ja tukea päihderiippuvuuden ehkäisemiseksi. Toiminnan painopiste on matalan kynnyksen lähestymistavassa, jossa nuoret voivat ottaa yhteyttä ilman pelkoa leimautumisesta.

Nuorisokoutsit jalkautuvat kouluille kohtaamaan nuoria sekä jakamaan tietoa päihdesairaudesta ja päihteidenkäytön riskeistä. Kouluihin jalkautuminen on ennaltaehkäisevää toimintaa. Toiminta jalkautuu nuorten omaan ympäristöön.

Toiminnassa kehitetään nuorten kanssa tehtävää työtä yhteistyössä koulujen ja muiden nuorisoalan toimijoiden kanssa. Vuoden 2026 aikana Nuorisokoutsitoiminta jalkautuu kumikouluihin sekä muihin lukioihin ja ammattikouluihin. Kouluista valikoidaan vastuoppilaita, joita Nuorisokoutsitoiminnan työntekijä tapaa säännöllisesti. Vastuoppilaat toimivat viestintuojina ja -viejinä Nuorisokoutsitoiminnan ja koulujen välillä. Toiminta lisää ympäristön turvallisuutta tuomalla julkisiin tiloihin ja asemanseuduille jalkautuvaa nuorisotyötä, joka painottuu huumeidenkäytön ehkäisyyn. Toiminta antaa siihen osallistuville onnistumisen kokemuksia ja mahdollisuuden auttaa sekä tehdä mielekästä toimintaa päihteettömänä.

Nuorisokoutsitoimintaan osallistuvat koutsit osallistuvat huudikoutsikoulutukseen. Nuorisokoutsit jalkautuvat myös yhteistyössä pääkaupunkiseudun Huudikoutsitoiminnan koutsien kanssa. Nuorisokoutsitoimintaan osallistuville koutsille tarjotaan yksilökeskusteluja sekä autetaan ja tuetaan esimerkiksi opiskeluihin hakeutumisessa. Nuorisokoutsitoiminnan koutsit

pääsevät myös osallistumaan yhteisön sisällä käytäviin keskusteluihin ja saavat niistä tukea itselleen.

Vuonna 2026 Nuorisokoutsitoiminta järjestää kolme pop up -tapahtumaa yhdessä nuorten ja muiden toimijoiden kanssa. Tapahtumissa on nuorten suunnittelemaa yhteistä päihdetöntä tekemistä ja niissä jaetaan ajantasaista tietoa päihdesairaudesta.

Nuorisokoutsitoimintaa tukee ohjausryhmä, joka jatkaa toiminnan arviointia ja kehittämistä myös vuonna 2026.

9. JOHTAMINEN, HALLINTO JA TALOUS

Irti Huumeista ry jatkaa organisaation tehokasta johtamista ja resurssien hallintaa. Järjestö ylläpitää ja kehittää järjestelmällisiä menetelmiä hallintoon ja talouteen liittyen, ja samalla varmistaa kestävän rahoitus pohjan toiminnalle. Irti Huumeista ry:n toimintaa johtaa monista eri alojen ammattilaisista koostuva ja kattavasti Suomea alueellisesti edustava hallitus.

Arjen toimintaa johtaa toiminnanjohtaja yhdessä johtoryhmän kanssa. Irti Huumeista ry:n hallinnon painopisteenä on kehittää johtamisen rakenteet kestäviksi ja samalla vahvistaa taloutta ja hallintoa sekä edistää työhyvinvointia.

Johtoryhmä huolehtii alueellisesti toimintapaikkakuntien avustuksien hausta, selvityksistä, toimintasuunnitelmista sekä raportoinnista ja tilityksistä. Vuonna 2026 yhteistyötä tehdään hyvinvointialueilla ja Helsingissä sekä niissä kunnissa, joissa yhteistyöllä on pitkät perinteet.

Toiminta jakautuu eri avustusten ja rakenteiden mukaan. Rahoitus perustuu Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAn, sosiaali- ja terveysministeriön, hyvinvointialueiden ja kuntien avustuksiin sekä säätiörahoituksiin. Tavoitteena on kohtuullisen ylijäämän saavuttaminen vuosittain ja vakaan taloustilanteen säilyttäminen.

Johtaminen keskittyy strategisten tavoitteiden saavuttamiseen, talouden ja hallinnon prosessien kehittämiseen sekä työntekijöiden ja työhyvinvoinnin tukemiseen. Työhyvinvointia edistetään muun muassa kehittämis- ja työhyvinvointipäivillä, työterveyshuollolla ja työnohjauksella. Työntekijöiden osaamista ja ammatillisuutta vahvistetaan koulutuksilla sekä kehitys- ja osaamiskeskusteluilla.

Yhdistyksen korkein päätöksenteko tapahtuu vuosikokouksessa, joka linjaa toimintaa. Hallitus vastaa strategisesta toiminnasta vuosikokousten välillä, ja toiminnanjohtaja vastaa operatiivisesta toiminnasta.

10. KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Huumekysymys on kansainvälinen, ja se eroaa valtavasti eri maissa. Irti Huumeista ry näkee, että suomalainen kahden raiteen huumepoliittinen linja yhdistää erityisellä tavalla oikeusvaltion ja hyvinvointivaltion periaatteet sekä on käytännönläheinen ja ratkaisukeskeinen tapa suhtautua huumeekysymykseen.

Irti Huumeista ry jakaa kansainvälisestä yhteistyöstä saatua osaamista verkostoilleen Suomessa. Irti Huumeista ry:n erityinen panostus on tutkittu ja kansainvälisesti käytetty 5 step – malli läheistyöhön.

Kansainvälistä huumetilannetta, huumepoliitiikan kehitystä, erilaisia toimintatapoja sekä niitä koskevia selvityksiä seurataan. Tietoa hyödynnetään järjestön kehittämistyössä soveltuvin osin.

11. SEURANTA, ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Irti Huumeista kehittää jatkuvan palautteen ja arvioinnin menetelmiä. Näin varmistetaan joustava reagointi muuttuviin olosuhteisiin ja parannetaan toimintojen laatua ja vaikuttavuutta. Tietoa kerätään kuukausittain, ja tuloksia käsitellään johtoryhmän ja hallituksen kanssa.

Numeraalisten ja laadullisten mittareiden lisäksi toimijoilta ja sidosryhmiltä kerätään palautetta kyselyiden avoimilla vastausvaihtoehdoilla. Lisäksi arvioinnin tukena on kohderyhmistä koostuva asiakasraati.

Kehittämistoiminta perustuu strategisiin tavoitteisiin, ja tarvittaessa hallitus ja johtoryhmä arvioivat uusien hankkeiden tarpeen sekä linjaavat toimintaa. Hankkeet valitaan vuosittain yhdistyksen tavoitteiden ja seurannan pohjalta, jotta ne vastaavat ajankohtaisiin yhteiskunnan ja kohderyhmien tarpeisiin.

Irti Huumeista ry:n koko toiminnassa otetaan huomioon huumeita käyttävien, toipuvien ja heidän läheistensä tarpeet sekä huumehaittojen ennaltaehkäisy yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatasolla.

Liite 1: TALOUSARVIO 2026

Irti Huumeista Ry	TALOUSARVIO			
	Talousarvio 2026	Talousarvio 2025	TA 2024	TP 31.12.2024
Yhteiskuntavaikuttaminen ja hallinto				
STE A Ay1	372 528,56 €	368 840,16 €	361 608,00 €	359 150,00 €
Muut tuotot				13 930,00 €
	372 528,56 €	368 840,16 €	361 608,00 €	373 080,00 €
Henkilöstökulut	-226 523,47 €	-224 280,66 €	-219 883,00 €	-178 997,87 €
Ykv kulut ja hallinnon muut kulut	-146 005,10 €	-144 559,50 €	-141 725,00 €	-201 114,33 €
	-372 528,56 €	-368 840,16 €	-361 608,00 €	-380 112,20 €
Ykv kulut ja hallinto yhteensä	0,00 €	0,00 €	0,00 €	-7 032,20 €
Vertais-, kansalais- ja vapaaehtoistoiminta				
STE A Ak3	170 000,00 €	170 000,00 €	190 000,00 €	136 076,48 €
Muut avustukset	75 000,00 €	75 000,00 €	50 000,00 €	67 197,00 €
Muut tuotot	10 000,00 €	5 000,00 €	5 000,00 €	8 340,00 €
Muut tuotot, julkinen				
	255 000,00 €	250 000,00 €	245 000,00 €	211 613,48 €
Henkilöstökulut	-166 461,92 €	-163 197,96 €	-159 998,00 €	-126 009,43 €
Toimintakulut ja muut kulut	-88 538,04 €	-86 802,04 €	-85 002,00 €	-85 604,05 €
	-255 000,00 €	-250 000,00 €	-245 000,00 €	-211 613,48 €
Vertais-, kansalais- ja vapaaehtoistoiminta yhteensä	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Irti Huumeista ry:n (IH) Läheistyönkeskus				
STE A Ak11245	105 000,00 €	105 000,00 €	105 000,00 €	80 117,19 €
Muut avustukset	42 000,00 €	40 000,00 €	50 000,00 €	40 000,00 €
Muut tuotot	2 000,00 €	1 000,00 €	1 000,00 €	0,00 €
	149 000,00 €	146 000,00 €	156 000,00 €	120 117,19 €
Henkilöstökulut	-98 521,80 €	-96 590,00 €	-96 590,00 €	-78 846,97 €
Toimintakulut ja muut kulut	-50 478,20 €	-49 410,00 €	-59 410,00 €	-41 270,22 €
	-149 000,00 €	-146 000,00 €	-156 000,00 €	-120 117,19 €
Läheistyönkeskus yhteensä	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Huudikoutsitoiminta				
STE A Ak11324	180 000,00 €	155 000,00 €	169 490,00 €	140 320,42 €
Muut avustukset	2 000,00 €	0,00 €	30 000,00 €	5 000,00 €
Henkilöstökulut	-91 480,00 €	-65 000,00 €	-80 790,00 €	-32 074,04 €
Toimintakulut ja muut kulut	-26 520,00 €	-26 000,00 €	-54 700,00 €	-49 246,38 €
Eteenpäin delegoitava avustus	-64 000,00 €	-64 000,00 €	-64 000,00 €	-64 000,00 €
Huudikoutsitoiminta yhteensä	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Hanke Espoon Illusia ja huudikoutsit				
STE A / Sininauhasäätiö	0,00 €	25 000,00 €	77 500,00 €	62 894,29 €
Henkilöstökulut	0,00 €	-15 000,00 €	-55 250,00 €	-54 011,96 €
Toimintakulut ja muut kulut	0,00 €	-10 000,00 €	-22 250,00 €	-8 882,33 €
Hanke yhteensä	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Huudikoutsit Lappeenranta				
STE A tuotot	120 000,00 €	173 195,00 €		78 810,09 €
Muut avustukset	30 000,00 €	30 000,00 €		30 000,00 €
Muut tuotot	2 000,00 €	0,00 €		0,00 €
Tuotot yhteensä	152 000,00 €	203 195,00 €		108 810,09 €

Irti Huumeista Ry	TALOUSARVIO			
Henkilöstökulut	-112 200,00 €	-123 195,00 €		-57 431,98 €
Toiminta ja muut kulut	-39 800,00 €	-80 000,00 €		-51 378,11 €
Kulut yhteensä	-152 000,00 €	-203 195,00 €		-108 810,09 €
Hanke yhteensä	0,00 €	0,00 €		0,00 €
<i>Nuorisokoutsitoiminta</i>				
STEA tuotot	50 000,00 €	106 700,00 €		16 923,54 €
Muut avustukset	100 000,00 €	50 000,00 €		0,00 €
Muut tuotot	0,00 €	0,00 €		0,00 €
Tuotot yhteensä	150 000,00 €	156 700,00 €		16 923,54 €
Henkilöstökulut	-104 850,00 €	-104 850,00 €		-14 660,13 €
Toiminta ja muut kulut	-45 150,00 €	-51 850,00 €		-2 263,41 €
Kulut yhteensä	-150 000,00 €	-156 700,00 €		-16 923,54 €
Hanke yhteensä	0,00 €	0,00 €		0,00 €
<i>Haittoja vähentävän työn hanke ja Terveysneuvontapäivät</i>				
STM Tartuntatautien valvonnan määräraha	10 000,00 €	10 000,00 €	10 000,00 €	7 000,00 €
Osallistumismaksut ja muut tuotot	19 000,00 €	19 000,00 €	19 000,00 €	39 689,52 €
Henkilöstökulut	-10 000,00 €	-10 000,00 €	-10 000,00 €	-38 695,23 €
Muut kulut	-19 000,00 €	-19 000,00 €	-19 000,00 €	-7 887,20 €
Henkilöstö- ja muut hankekustannukset				
Yhteensä	0,00 €	0,00 €	0,00 €	107,09 €
<i>Hanke Paikka auki</i>				
STEA	0,00 €	0,00 €	77 500,00 €	25 633,31 €
Henkilöstökulut	0,00 €	0,00 €	-55 250,00 €	-22 959,75 €
Toimintakulut ja muut kulut	0,00 €	0,00 €	-22 250,00 €	-2 945,10 €
Hanke yhteensä	0,00 €	0,00 €	0,00 €	-271,54 €
<i>Varainhankinta</i>				
Jäsenmaksutuotot	7 000,00 €	7 000,00 €	7 000,00 €	6 267,50 €
Lahjoitukset ja keräystuotot	9 500,00 €	9 500,00 €	9 500,00 €	19 960,16 €
Muu varainhankinta	15 000,00 €	10 000,00 €	36 500,00 €	7 542,67 €
Varainhankintakulut	-2 000,00 €	-2 000,00 €	-2 000,00 €	-2 399,92 €
Muut varainhankinnalla katettavat kulut	-24 500,00 €	-24 500,00 €	-41 000,00 €	-23 085,73 €
Varainhankinta yhteensä	5 000,00 €	0,00 €	10 000,00 €	8 284,68 €
<i>Rahoitustuotot ja kulut</i>				
Tuotot	600,00 €	600,00 €	0,00 €	708,26 €
Kulut	-50,00 €	-50,00 €	0,00 €	-35,40 €
Yhteensä	550,00 €	550,00 €	0,00 €	672,86 €
Tilikauden yli-/alijäämä	5 550,00 €	550,00 €	10 000,00 €	1 760,89 €

Lue lisää
www.irtihuumeista.fi

#IRTIHUUMEISTA
#KIINNIELÄMÄSSÄ
#HYVÄKIERTOON
#YHDESSÄENEMMÄN
#IHMISARVOISTAEELÄMÄÄ

